

Eindversl. d. C. v. R. over wetsontw. 210, 213, 218 en 311. — Voorl. Versl. d. C. v. R. over wetsontw. nos. 89, 35 en 36.

in het algemeen ook te hoog. Nadeelen voor de volksgezondheid zullen dan ook bij aanneming van het ontwerp van wet niet zijn te duchten.

Wat de afschaffing van den azijnaccijns betreft, deze zal ook aan die kringen der bevolking ten goede komen, die in plaats van den gewonen azijn, het chemisch bereide product nuttigen. Dit is toch aan den azijnaccijns evenzeer onderworpen zooals blijkt uit het Koninklijk besluit van 13 Januari 1903 (*Staatsblad* n°. 30), laatstelijk gewijzigd bij dat van 13 Juli 1909 (*Staatsblad* n°. 270).

De Minister van Financiën,

ANT. VAN GIJN.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 22 November 1916.

VAN NIEROP.

DE VOS VAN STEENWIJK.

FRANSSSEN.

VAN LANSCHOT.

VAN KOL.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot nadere wijziging van artikel 9 der wet van den 26sten April 1904 (*Staatsblad* n°. 73), houdende nadere bepalingen betreffende de mijnontginning, met wijziging der wet van 21 April 1810 (*Bulletin des Lois* n°. 285). (89)

Het afdeelingsonderzoek van dit wetsontwerp gaf aan een lid aanleiding tot de vraag of de Minister niet zou willen overwegen, het ontwerp mijnreglement ter openbare kennis te brengen, opdat vóór de definitieve vaststelling het oordeel van anderen ter kennis van den Minister zou kunnen worden gebracht. Ook zou hij gaarne vernemen wat bedoeld wordt met den onzekeren internationalen toestand waarvan thans bezwaar wordt gevoeld bij de regeling der bepalingen van socialen aard. Nog werd door dit lid gevraagd of de Minister geen gegevens kan verschaffen ter beoordeeling van het aantal mijnongevallen hier te lande in vergelijking met dat in het buitenland.

Voorts wees hij er op, dat zoo goed als zeker na den oorlog het gebrek aan mijn-arbeiders zich terdege zal doen gevoelen, en ook daarom achtte dit lid het van groot belang door goede behandeling de arbeiders aan onze mijnen te binden. Thans zijn, naar hij meende, de arbeidsvoorwaarden in het buitenland gunstiger en heeft er veel verloop van mijnwerkers in Limburg plaats.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs den 23sten November 1916.

KRAUS.

VAN DEN BERG.

CREMER.

VAN HOLTHE TOT ECHTEN.

VAN BASTEN BATENBURG.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over de ontwerpen van wet tot verhooging en wijziging van het Vde hoofdstuk der Staatsbegroting voor de dienstjaren 1915 en 1916. (85) (36)

Het afdeelingsonderzoek van deze wetsontwerpen heeft aanleiding gegeven tot de volgende opmerkingen en beschouwingen.

Voldoening werd uitgesproken over de hulp die Nederland verleent aan onze ongelukkige medemenschen, die tengevolge van den oorlog bij ons een toevlucht hebben gezocht. Men was er van doordrongen, dat op ons land de plicht rust door behoorlijke behandeling het lot dier vluchtelingen dragelijk te maken. Men hoopte, dat die taak zóódanig wordt opgevat dat er, naast materiele verzorging, naar gestreefd wordt in de verschillende vluchtoorden vooral opvoedend werk te verrichten.

Van verschillende zijden werd echter met klem aangedrongen dat in de vluchtelingenkampen, meer dan tot nu toe het geval is geweest, gepaste zuinigheid zou worden betracht. Men achtte die kampen in het algemeen op te ruimen en te royalen voet ingericht en meende dat het tijd was geworden enkele ervan geheel op te heffen.

Ook werd gevraagd waaraan het te wijten is, dat het eene vluchtoord zooveel duurder wordt geadmistreerd dan het andere.

Meer eenheid in de administratie zou er toe moeten leiden om maatregelen, bepaaldelijk van bezuiniging, welke op de eene plaats doeltreffend zijn gebleken, ook elders in toepassing te brengen. Daar het einde van den tegenwoordigen toestand nog niet is te voorzien, terwijl tal van millioenen met deze zaak gemoeid zijn, meende men dat een grondige herziening van het tot nu toe gevolgde stelsel niet langer op zich mocht laten wachten.

De leden hier aan het woord begrepen, dat de Regeering, nu zij eenmaal de vluchtelingen onder hare hoede heeft genomen, hen bezwaarlijk kan loslaten; maar de vraag rijst of men niet krachtiger pogingen kan aanwenden om hen in de gelegenheid te stellen hun eigen brood te verdienen.

Anderzijds drong men er echter op aan dat met ruime hand steun zal blijven verleend. In den aanvang moge wel eens ruim zijn gegeven, men wachte zich er voor nu schriel te gaan worden.

Een lid, dat de verschillende vluchtkampen bezocht, verklaarde de overtuiging te hebben gekregen, dat het kamp te Ede verre weg het beste is, en als voorbeeld mag worden gesteld van alle andere kampen. Dank zij den Regeeringscommissaris, die vol liefde en toewijding zijne taak vervult, is de geest der bewoners aldaar voortreffelijk te noemen.

Met leedwezen was door hem dan ook gezien, dat aan dien voortreffelijken Regeeringscommissaris wegens opheffing zijner betrekking met ingang van 1 December 1916 eervol ontslag was verleend en, van dien datum af, de Regeeringscommissaris van het vluchtoord te Nunspeet tevens belast is geworden met het opperbeheer van het vluchtoord te Ede.

Ter wille van de zuinigheid schijnt dit Regeeringscommissariaat opgeheven en aan de functie van den Regeeringscommissaris te Nunspeet te zijn toegevoegd. Maar, zoo werd gevraagd: is de afstand hier geen bezwaar? blijft door dien maatregel het toezicht voldoende? en wordt het soms noodzakelijk onmiddellijk ingrijpen daardoor niet haast onmogelijk? Ook andere leden hadden bij een bezoek indertijd van het vluchtoord te Nunspeet nu juist niet zulk een gunstigen indruk gekregen.

Ten einde zich omtrent dit punt een oordeel te kunnen vormen en den toestand in Ede en Nunspeet te kunnen ver-

gelijken, zou het op prijs gesteld worden indien werd medegedeeld, hoeveel bedragen: de bedrijfsuitgaven per hoofd en per dag (na aftrek van de opbrengst van geleverde goederen), de oprichtingskosten (bouwkosten en reparatie) en de uitgaven voor het Nederlandsch personeel. Bovendien werd, met betrekking tot alle vier vluchttoorden, verstreking verzocht van volledige cijfers en gegevens omtrent: uitgaven voor voedsel en verwarming en voor den medischen dienst (alles van maand tot maand); sterfte, ziekte-cijfers per 1000 bewoners, vooral betreffende de mazelen-epidemie van 1915 in Nunspeet en hare vermoedelijke oorzaak; het aantal straffen, de gevallen van dronkenschap; het aantal der onwettige geboorten; de maatregelen ter beteugeling of voorkoming van gedwongen winkelnering; het aantal in de vluchttoorden nog beschikbare plaatsen (zulks met het oog op de eventuele opnemings van Nederlanders die uit Duitschland terugkeeren); den prijs en de naar men meende onereuse voorwaarden van de huur van het vluchttoord te Gouda, den duur dier huur, de resultaten van het ambachts-onderwijs en de loonen der vreemde arbeiders.

Het lid, dat deze punten ter sprake bracht, maakte de opmerking, dat, naar zijn indruk, de resultaten van het ambachts-onderwijs in het algemeen veel te wenschen overlaten. Zij zouden, naar zijn meening, beter zijn, indien dat onderwijs onder de leiding van deskundigen stond en hij vroeg, waarom er geen gebruik werd gemaakt van specialiteiten op dat gebied, zooals die thans in Nederland aanwezig zijn? In ieder geval zouden met het oog op dat onderwijs en de eischen van goede huisvesting, de broeikassen in Gouda door de bewoners moeten worden verlaten, en alleen de aanwezige houten woningen aldaar in gebruik moeten blijven.

De loonen, die de vreemde arbeiders voor hun werk ontvangen, leken aan bedoeld lid te laag en het geheele huidige stelsel der belooning voor geleverden arbeid achtte hij verkeerd.

Ter verbetering van het onderricht en in het algemeen van de behandeling der vluchtelingen dient er, naar zijne meening, meer stelsel te komen in het beheer der kampen. Thans handelt elke Regeeringscommissaris naar eigen inzicht. Indien zij tot onderling overleg konden samenkomen zou het beheer zuiniger worden gedreven, en er meer eenheid bestaan; de ervaring van den een zou elders ten goede komen en begane fouten in den vervolge worden vermeden. Tevens dient een afdoende controle tegen wanbeheer ingesteld en voor stipte eerlijkheid te worden gewaakt.

Tot het voorbereiden van de verschillende te nemen maatregelen zou het gewenscht zijn eene commissie te benoemen, die de leemten in de tegenwoordige organisatie onderzocht, middelen ter verbetering beraamde en een voor alle kampen geldend stelsel ontwierp.

Met instemming haalde het lid, dat deze gedachte weergaf de uitspraak aan voorkomende in het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer 1914/15, n°. 327: „Zoolang er geen middel is gevonden om al de vluchtelingen aan passenden arbeid te helpen, moet hun verblijf demoraliseerend werken.”

Na 24 maanden is dit middel nog niet gevonden. Het wordt dus tijd, zoo meende dat lid, de hand aan de ploeg te slaan.

Ten slotte wenschte hij te vernemen de opdracht aan de aalmoezeniers der verschillende vluchttoorden gegeven waaruit hun taak en werkring blijkt.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs den 23sten November 1916.

KRAUS.

VAN DEN BERG.

CREMER.

VAN HOLTHE TOT ECHTEN.

VAN BASTEN BATENBURG.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over de ontwerpen van wet tot nadere wijziging van de Indische Comptabiliteitswet en van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië.
(20) (22)

Het afdelingsonderzoek van deze wetsontwerpen heeft aanleiding gegeven tot de volgende opmerkingen en beschouwingen.

Verscheidene leden juichten het in het leven roepen van een Volksraad zeer toe als een stap in de door hen voorgestane richting, dat aan de bewoners van onze Oost-Indische Koloniën meer invloed moet worden gegeven op het bestuur.

Zij meenden, na de uitvoerige behandeling dezer belangrijke aangelegenheid in de Tweede Kamer, en algemeen zich met den geest daarvan kunnende vereenigen, zich te kunnen onthouden van vele beschouwingen daarover.

De meeste wijzigingen, in wetsontwerp n°. 22 in gemeen overleg gebracht, vonden instemming, vooral omdat de bepalingen betreffende het aantal leden van den Volksraad, aan te wijzen, hetzij door locale raden, hetzij door den Gouverneur-Generaal, en omtrent de verhouding tusschen het aantal Europeanen en Inlanders, meer elastisch waren geworden en nu ook bij algemeene verordening andere onderwerpen dan aanvankelijk bepaald in den Raad kunnen worden behandeld.

Ofschoon, terecht, het wetsontwerp zich aanpast aan een maatschappij als de Indische, die voor een groot deel tot nog geringe ontwikkeling is gekomen, en waarin ook weinig natuurlijke samenhang is tusschen de samenstellende deelen, achtten zij de instelling van een Volksraad toch een belangrijke schrede op den weg, die is ingeslagen door de toekenning aan Indië van rechtspersoonlijkheid, waardoor leeningen voor eigen rekening mogelijk zijn geworden, en door de invoering van plaatselijk zelfbestuur.

Zij deelden de overtuiging van den Gouverneur-Generaal — blijkens de Memorie van Antwoord, § 1, ook die van den Minister — „dat men er op den langen duur toe zal moeten komen aan den Kolonialen Raad te geven wat thans nog niet geschonken wordt en dat de invloed van het vertegenwoordigend lichaam eenmaal van meer betekenis zal moeten worden”.

Omtrent de lengte van dien duur — zoo werd gezegd — kan men van meening verschillen, de vooruitgang van Indië gaat nu sneller dan meeneigen, nog voor weinige jaren had durven verwachten; ten slotte zal de Raad zelf de mate van zijn betekenis moeten bepalen.

Bij andere leden vond de instelling van den Volksraad echter weinig ingenomenheid. Zij ontkenden niet het voordeel, dat aan de bevolking, althans een deel ervan, gelegenheid zal worden geboden zich officieel uit te spreken, ook niet het voordeel dat de Regeering in voorkomende gevallen haar beleid zal kunnen toelichten en dit desnoods zal kunnen verdedigen, maar hogere waarde meenden zij aan de nieuwe instelling te moeten ontzeggen.

Ook al waren zij van oordeel, dat het instellen van een Volksraad eenige bevrediging zal geven, meenden zij toch dat deze Raad daarnaast, als zijnde slechts een adviseerend lichaam, teleurstelling en ontstemming moet veroorzaken, indien het gegeven advies niet gevolgd of daarvan afgeweken wordt.

Ofschoon men algemeen inziet dat, nu blijkbaar in Indië, zij het dan bij een klein gedeelte der bevolking, een politiek leven aan den dag komt, het wenschelijk is een vertegenwoordigend lichaam in het leven te roepen, wenschten deze leden om verschillende redenen te waarschuwen tegen al te groote verwachtingen van den thans voorgestelden maatregel. Niemand kan ernstig beweren,